

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **Ch. A.**
státní příslušnost Kamerunská republika
zastoupen Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem
sídlem Stodolní 834/7, 702 00 Ostrava
t. č. pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty
Vyšní Lhoty 234, 739 51 Vyšní Lhoty

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2024, č. j. OAM-889/ZA-ZA11-D02-PS-2024, o zajištění v zařízení pro zajištění cizinců,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhá přezkumu výše označeného rozhodnutí žalovaného: žalovaný jím žalobce zajistil v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Dobu trvání zajištění žalovaný stanovil dle § 46a odst. 5 zákona o azylu do 23. 9. 2024 (dále též jen „napadené rozhodnutí“).

II. Relevantní skutková zjištění vyplývající z obsahu správního spisu

2. Žalobce přicestoval do České republiky v červenci 2024. Po několika dnech pobytu, konkrétně dne 8. 7. 2024 požádal o mezinárodní ochranu.
3. Žalobce dne 16. 7. 2024 poskytl údaje ke své žádosti. Uvedl, že zemi původu opustil již v roce 2016, v roce 2017 přicestoval na člunu do Španělska, kde asi tři měsíce pobýval v uprchlickém táboře, následně odcestoval do Dánka a Švédska. Žil asi rok a sedm měsíců ve Švédsku, chodil zde do školy a hrál fotbal. V Dánsku i Švédsku požádal o mezinárodní ochranu. V červnu 2019 jeho žádost švédské orgány zamítly. Ze Švédského království odcestoval, neboť se obával deportace. Po pěti letech hodlal ve Švédsku opětovně požádat o azyl. Odjel do Francie, kde strávil dva a půl roku. Jel do Belgie, kde pobýval asi 6 měsíců. V Belgii jej kontrolovala policie, a proto z důvodu nelegálního pobytu požádal o azyl. Z Belgie odešel, neboť by byl dle dublinských kritérií předán do Švédska, kam nechtěl, neboť bylo ještě brzy na podání opakované žádosti. Z pobytového tábora v Belgii proto odešel. Na konci roku 2022 odjel ke známému do Švédska, kde pobýval asi rok a půl. V roce 2024 jej kontrolovala hlídka policie v Německu, vzali mu pas a žalobce pokračoval v cestě do České republiky. Poprvé přijel do České republiky v únoru 2024; jen na dva dny, následně se vrátil do Švédska. Do České republiky se vrátil v červenci 2024. Žalobce není držitelem víza či povolení k pobytu žádného členského státu Evropské unie. Žalobce upřesnil, že o mezinárodní ochranu žádal v roce 2017 v Dánsku, v roce 2017 ve Švédsku a v roce 2022 v Belgii. Žalobce připustil, že v Belgickém království používal přídavek ke jménu „Frida“, neboť v té zemi nechtěl zůstat. Přídavek ke jménu užíval, aby jej pustili. Báł se, že by jej belgické orgány dohledaly a nepustily by jej. Když v roce 2017 vstoupil do Španělska, vystupoval pod identitou „A. G. A.“. Žádný doklad totožnosti nyní nemá. Jeho zdravotní stav je dobrý, neužívá žádné léky, neléčí se s žádným onemocněním. Nebyl trestně stíhán či odsouzen. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu označil skutečnost, že v jeho vesnici probíhala válka, rodiče přijali islám, což se mu nelíbilo.
4. Dne 16. 7. 2024 při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce zopakoval svou pobytovou historii a dodal, že Švédsko opustil, neboť švédské orgány negativně rozhodly o jeho žádosti o mezinárodní ochranu a hrozila mu deportace do vlasti. Je si vědom dlouhodobého nelegálního pobytu na území Evropské unie. Nemá žádné důvody, proč by nemohl odcestovat do Švédského či Belgického království. Závěrem doplnil, že by rád zůstal v České republice, kde bude pracovat, hodlá se integrovat a hrát fotbal. Nemá doposud kontakt na žádný klub, kde by mohl sportovat. Je si vědom, že setrval na území států Evropské unie neoprávněně, kromě období, kdy byl žadatelem o mezinárodní ochranu.
5. Dne 15. 8. 2024 se žalobce seznámil s podklady rozhodnutí. Ke shromážděným podkladům se nevyjádřil, nepožádal o jejich doplnění. Chtěl by zůstat v České republice, je to zde

bezpečnější. Trénuje s týmem asi 15 km od Ostravy. Našel si místo, kde může bydlet, a partnerku. Žádné podklady správnímu orgánu nedoložil

6. Ze správního spisu je patrné, že žalovaný rozhodl dne 15. 8. 2024 (č.j. OAM-889/ZA-ZA11-D07-2024) o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu tak, že je nepřípustná dle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, a řízení udělení mezinárodní ochrany zastavil dle § 25 písm. i) téhož zákona. Žalovaný shledal, že státem příslušný k posouzení žádosti dle čl. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále jen „Nařízení“), je Belgické království. Zohlednil, že žalobce dne 22. 11. 2017 požádal o mezinárodní ochranu v Dánském království; dne 13. 12. 2017 ve Švédském království a dne 15. 7. 2022 v Belgickém království. Belgické království je přitom posledním státem, který neprovedl přemístění žadatele. Dne 12. 8. 2024 Belgické království uznalo k žádosti žalovaného ze dne 6. 8. 2024 svou příslušnost k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu dle čl. 18 odst. 1 písm. c) Nařízení (Švédské království svou příslušnost naopak dne 9. 8. 2024 neuznalo). Žalovaný rovněž dovodil, že Belgické království není státem, o němž by bylo možno předpokládat, že v něm dochází k systémovým nedostatkům v azylových řízeních a zohlednil princip vzájemné důvěry.
7. Žalovaný napadeným rozhodnutím žalobce zajistil za účelem přemístění do Belgického království. Dobu zajištění stanovil v rámci šestitýdenní lhůty od obdržení akceptace ze strany Belgického království, s možností dalšího prodloužení ve smyslu Nařízení, tedy do 23. 9. 2024. Též se zabýval možností uložit zvláštní opatření. Konstatoval, že žalobce vstoupil do České republiky neoprávněně, z jeho výpovědi je patrné, že se nehodlá navrátit ani do země původu, ani do Belgie. Institut žádosti o mezinárodní ochranu zneužil pro legalizaci pobytu na území České republiky. Žalobce rovněž měnil svou identitu, aby ztížil možnost identifikace. Nemá k dispozici žádné doklady Kamerunské republiky osvědčující jeho totožnost. Existují tak oprávněné důvody se domnívat, že žalobce nebude respektovat rozhodnutí ve věci žádosti o mezinárodní ochranu a bude se vyhýbat přemístění do příslušného státu. Nelze předpokládat, že by náhle změnil své jednání a respektoval by zvláštní opatření. Žalovaný uzavřel, že uložení zvláštního opatření je v případě žalobce neúčinné, neboť vědomě a účelově jednal při dřívějších neoprávněných vstupech na území členských států a nerespektoval výsledky správních řízení orgánů Švédského království i dalších států.

III. Žaloba

8. Žalobce nesouhlasí s napadeným rozhodnutím v celém jeho rozsahu. Domnívá se, že jím byla zkrácena jeho práva.
9. Žalovaný pochybil při posouzení aplikace § 47 zákona o azylu. Nezabýval se konkrétní situací žalobce. V jeho rozhodnutí absentují dostatečné důvody pro závěr, že se žalobce bude vyhýbat případnému přemístění a nebude spolupracovat s žalovaným.
10. Žalobce v žalobě prohlásil, že má vazby na Českou republiku. Žije zde již několik měsíců, zapojil se do života svého okolí, vytvořil si zde přátelství, našel si partnerku. Uzavřel smlouvu o výkonu činnosti hráče s fotbalovým klubem od 1. 8. 2024. Má svůj passport hráče. Žalobce je profesionálním sportovcem a v zajištění nemůže trénovat, což má negativní dopad

na jeho fyzickou i psychickou kondici. Rovněž se mu nedostává speciální a vyvážené výživy. Žalobce připojil k žalobě (nedatovanou) kopii smlouvy o výkonu činnosti hráče; náhradní průkaz pojištěnce; smlouvu o podnájmu ze dne 26. 6. 2024; prohlášení trenéra fotbalového klubu; výpis z oficiálního systému Fotbalové asociace České republiky.

11. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dle žalobce ignoroval jím uváděné skutečnosti. Samotný nelegální pobyt na území České republiky ještě nezakládá nezbytnost zajištění cizince.
12. Žalobce navrhl přiznání odkladného účinku žalobě a zrušení napadeného rozhodnutí.

IV. Vyjádření žalovaného

13. Ve vyjádření k žalobě žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
14. Zdůraznil, že institut žádosti o mezinárodní ochranu žalobce zneužil pro legalizaci pobytu na území České republiky. Žalobce též měnil svou identitu, aby ztížil možnost identifikace své osoby.
15. Tvrzení žalobce, že chce hrát fotbal v České republice a má zde vazby, neobstojí, neboť zákon o azylu neslouží k legalizaci pobytu.
16. O neúčinnosti zvláštního opatření v případě žalobce svědčí jeho vědomé a účelové jednání při neoprávněných vstupech na území členských států a nerespektování výsledků správních řízení Švédska i dalších států.
17. Své rozhodnutí považuje za dostatečně konkretizované a individualizované s odkazem na pobytovou historii žalobce.
18. Žalovaný nesouhlasil s přiznáním odkladného účinku žalobce a navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Proto ji věcně projednal.
20. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů. Vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“). Soud přitom neshledal žádnou nezákonnost, kterou by byl povinen zohlednit nad rámec žalobních bodů ve smyslu rozsudku velkého senátu Soudního dvora Evropské unie ze dne 8. 11. 2022 vydaného ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, ani žádné důvody, pro které by měl posuzovat zákonnost napadeného rozhodnutí podle skutkového stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48, č. 3933/2019 Sb. NSS).

21. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 73 odst. 7 zákona o azylu bez jednání, neboť účastníci o nařízení jednání do 5 dnů od podání žaloby nepožádali a ani soud nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
22. Dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
23. Jádrem přezkumu v souzené věci je rozhodnutí o zajištění žalobce coby žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu, a to z pohledu stěžejních žalobních námitek brojících proti absenci aplikace zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu.
24. Dle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže bude přemístěn do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie a existuje-li vážné nebezpečí útěku, zejména pokud se již v minulosti vyhnul provedení přemístění, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.
25. Podle § 47 odst. 1 zákona o azylu se zvláštním opatřením se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené. Dle § 47 odst. 2 téhož zákona může žalovaný rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3 zákona o azylu, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Mezi zvláštní opatření, jejichž uplatnění je třeba zvážit před vydáním rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení, patří povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době (§ 47 odst. 1 zákona o azylu).
26. Správní orgány musí před rozhodnutím o zajištění cizince vždy zvážit, zda nelze zajistit řádný průběh řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany mírnějšími prostředky, kterými jsou zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu.
27. Z ustálené judikatury vyplývá, že zajištění je nutné použít pouze tam, kde je ho skutečně třeba (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2019, č. j. 10 Azs 252/2017-89, bod 17). Neznamená to však, že by bylo nejprve nutné uložit zvláštní opatření a k zajištění přistoupit, teprve pokud by nebylo zvláštní opatření účinné. Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*volba mírnějších opatření, než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, mezi něž lze řadit zmíněné zvláštní opatření, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení jeho účasti v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správní řízení mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření*“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2016, č. j. 7 Azs 185/2016-23, bod 28).
28. V nynější věci žalovaný zajistil žalobce jako žadatele o mezinárodní ochranu. V tomto režimu platí, že zajištění může být nařízeno pouze v případě nutnosti a na základě individuálního posouzení každého případu, nelze-li účinně uplatnit jiná, mírnější donucovací

opatření (čl. 8 odst. 2 přijímací směrnice). Důvody zajištění jsou přitom explicitně uvedeny v čl. 8 odst. 3 přijímací směrnice, a to v podobě taxativního výčtu následovně: a) za účelem zjištění nebo ověření jeho totožnosti nebo státní příslušnosti; b) za účelem určení těch skutečností, na nichž je jeho žádost o mezinárodní ochranu založena a jež by bez zajištění žadatele nebylo možné získat, zejména v případě nebezpečí skrývání se žadatele; c) během příslušného řízení za účelem rozhodnutí o právu žadatele na vstup na dané území; d) je-li zajištěn v rámci řízení o navrácení podle návratové směrnice za účelem přípravy navrácení nebo výkonu vyhoštění a mohou-li členské státy na základě objektivních kritérií, včetně skutečnosti, že daný žadatel již měl možnost přístupu k azylovému řízení, řádně doložit, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žadatel činí žádost o mezinárodní ochranu pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o navrácení; e) vyžaduje-li to ochrana národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku; f) v souladu s článkem 28 Nařízení.

29. Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu koresponduje s důvody zajištění podle čl. 8 odst. 3 písm. f) přijímací směrnice, tedy přemístění žalobce do státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu.
30. Podle čl. 28 odst. 2 Nařízení mohou členské státy zajistit osobu za účelem přemístění tehdy, existuje-li vážné nebezpečí útěku na základě posouzení každého jednotlivého případu, a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná mírnější donucovací opatření.
31. Podle čl. 28 odst. 3 Nařízení musí být zajištění co nejkratší a nesmí trvat déle než po dobu, která je nezbytná k náležitému provedení požadovaných správních řízení do doby provedení přemístění podle tohoto nařízení. Zároveň lhůta pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět nesmí překročit jeden měsíc od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu. Odpověď příslušného členského státu musí být poskytnuta do dvou týdnů od okamžiku obdržení žádosti. Není-li odpověď poskytnuta v této lhůtě, nastává fikce vyhovění žádosti, což má za následek vznik povinnosti převzít nebo přijmout dotýčnou osobu zpět, včetně zajištění jejího řádného příjezdu. Samotné přemístění pak musí být provedeno nejpozději do šesti týdnů od implicitního či explicitního vyhovění žádosti o převzetí či přijetí dotčené osoby zpět ze strany jiného členského státu. Při nedodržení lhůt pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět nebo při neuskutečnění přemístění v uvedené šestitýdenní lhůtě nesmí být osoba dále zajištěna.
32. Krajský soud nejprve *ex officio* posoudil napadené rozhodnutí z pohledu výše citovaných lhůt. Shledal, že postup žalovaného předpoklady stanovené v předchozím odstavci respektoval.
33. Žalobce spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí v tom, že na místo detence měla být v jeho případě uložena mírnější opatření. Argumentoval přitom existencí vazeb v České republice (partnerka, přátelé, smlouva s fotbalovým klubem a existence podnájemní smlouvy).
34. Krajský soud přezkoumal úvahy žalovaného týkající se nezbytnosti zajištění, včetně hodnocení nemožnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, a tyto považuje za dostatečné a přezkoumatelné. Napadené rozhodnutí v konfrontaci se žalobními námitkami ob stojí. Je zcela nepochybné, že zajištění cizince znamená významný zásah do základních práv jednotlivce na nedotknutelnost jeho osoby a na osobní svobodu. Jde o citlivý zásah, jenž je akceptovatelný pouze za podmínek stanovených zákonem a v souladu s ústavním pořádkem. Každé zajištění cizince představuje závažný zásah do práva na osobní

svobodu, chráněného čl. 5 Úmluvy, čl. 6 Listiny základních práv EU či čl. 8 Listiny. Je proto přípustné jen za striktně definovaných podmínek. Zajištění musí vždy sledovat vymezený účel a lze k němu přistoupit pouze tehdy, nemohou-li být v konkrétním případě efektivně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější, donucovací opatření.

35. Ze správního spisu v projednávaném případě vyplývá, že před podáním žádosti o mezinárodní ochranu, resp. před vydáním napadeného rozhodnutí, žalobce po dobu cca osmi let nekontrolovaně putoval rozlišnými státy Evropské unie, řetězil žádosti o mezinárodní ochranu a negativní rozhodnutí ve věci žádosti o mezinárodní ochranu zcela ignoroval. Po území Evropské unie se pohyboval bez platného víza či povolení k pobytu, čehož si je vědom. Opakovaně připustil, že opustil území určitého státu, aby se vyhnul deportaci.
36. Z výpovědi žalobce rovněž *implicite* plyne úmysl zneužít azylové procedury v některých státech Evropské unie; je totiž zpraven o podrobnostech azylového řízení v dotčených členských státech Evropské unie a jejich pravidlům přizpůsobuje své nelegální potulování po jednotlivých státech Evropské unie. Žalobce se netají tím, že hodlá podat opakovanou žádost o mezinárodní ochranu na území Švédského království, což je ovšem možné až za 5 let od předchozího rozhodnutí. Proto účelově ze Švédska vycestoval, aby se vyhnul vyhoštění, pobýval ve Francii, Belgii, kde podal žádost o mezinárodní ochranu až v návaznosti na policejní kontrolu a zemi opustil opět z důvodu hrozící deportace. Následně nelegálně pobýval ve Švédsku, Německu a nyní v České republice.
37. Krajský soud nemůže přehlédnout, že žalobce, až nekriticky, připouští úmyslné změny své identity (přídomek F. v Belgii; vstup do Španělska po jménem A. G. A.) za účelem zmatení správních orgánů a vyhnutí se důsledkům negativního rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu („bál jsem se, že by mě mohli dohledat a nemuseli by mě pustit“ - srov. poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu).
38. Žalovaný v napadeném rozhodnutí správně poukázal na to, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až poté, co jich již několik neúspěšně podal v jiných členských státech Evropské unie. Jeho snahou je tak legalizace pobytu. Popis „příjezdové historie“ podaný žalovaným žalobce nikterak nezpochybnil či nevyvrátil. Je na místě se tázat, proč žalobce žádá o mezinárodní ochranu v České republice, když již o ni žádal dříve v jiných členských státech Evropské unie a deklaruje úmysl jejího opětovného podání ve Švédsku. Sám žalobce se netajil ani tím, že o azyl žádá pouze za účelem legalizace svého pobytu; aby zde mohl žít a hrát fotbal. Pokud by vskutku byly důvodem odchodu žalobce ze země původu obavy z pronásledování nebo vážné újmy, jak to předpokládá zákon o azylu, pak lze postup žalobce označit minimálně za nelogický. Žalobce ostatně žádné objektivní překážky svého vycestování do vlasti neuvedl, pouze sdělil, že nesouhlasí s přestupem rodičů k islámu.
39. Za těchto okolností je podle názoru krajského soudu vyloučeno použití mírnějších prostředků, neboť zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu předpokládá, že se žadatel o mezinárodní ochranu těmito zvláštním opatřením podřídí a že je bude dodržovat. V souzené věci je důvodné se domnívat, že jejich uložení nebude dostatečné k zabezpečení účasti žalobce jakožto žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Krajský soud souhlasí se závěrem žalovaného, že použití zvláštních opatření předpokládaných § 47 zákona o azylu by v případě žalobce nebylo účelné a účinné.

40. Byť lze v obecné rovině připustit, že uložení zvláštních opatření ve smyslu § 47 zákona o azylu mají přednost před zajištěním cizince v zařízení pro zajištění cizinců, v souzené věci byl aplikován zajišťovací důvod předpokládaný § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu. Při posouzení účinnosti zvláštních opatření nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložení pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo, tedy k přemístění žalobce do Belgického království, jakožto státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu Nařízení.
41. Krajský soud připomíná, že zvláštní opatření lze považovat za účinná, pokud jimi lze dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění bez fyzického zajištění žadatele. K uložení zvláštních opatření (je-li to možné), má být vždy přistoupeno namísto významného a citelného zásahu do práv, jakým je omezení osoby na osobní svobodě. V této souvislosti lze přiměřeně odkázat také na závěry rozšířeného senátu vyslovené v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016–38, č. 559/2017 Sb. NSS, podle kterého *„možnost aplikace zvláštního opatření namísto zajištění cizince a tomu korespondující úvahy správního orgánu budou nutně záviset na důvodu zajištění“*. Byť se toto usnesení vztahovalo ke vztahu zvláštních opatření a zajištění podle zákona o pobytu cizinců, logická vazba mezi oběma instituty je v obou zákonech obdobná.
42. S ohledem na minulost žalobce a jeho záměry se zákonem stanovené alternativy nenabízely. S ohledem na to, že do České republiky přicestoval nelegálně a výše popsáním způsobem, jednoznačně deklaroval úmysl prostřednictvím azylového řízení pouze legalizovat svůj pobyt v České republice, nerespektoval dříve vydaná rozhodnutí o azylu jiných členských států a dříve cíleně měnil svou identitu za účelem vyhnoutí se hrozícímu vyhoštění, nebyl zde žádný rozumný důvod domnívat se, že by se dobrovolně zdržoval na jakémkoli místě v České republice a spolupracoval se správními orgány. Potřebná míra důvěry, jak o ní pojednává rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 2. 2011, č. j. 5 A 33/2011–18, tak v projednávané věci absentovala.
43. Neobstojí proto tvrzení žalobce, že žalovaný přistoupil k jeho zajištění pouze na základě nelegálního pobytu.
44. Odůvodnění napadeného rozhodnutí v otázce potencionálního uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu nelze po posouzení krajským soudem považovat ani za nepřezkoumatelné z důvodu obecnosti a neposouzení individuálního případu žalobce. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný shrnuje příjezdovou historii žalobce, poukazuje na jeho dřívější pobyty a postoj k rozhodnutím správních orgánů jiných členských států. Rovněž je zřejmé, že důvodem nutnosti zajištění žalobce je možná účelovost žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedená hlediska považuje krajský soud coby důvody předpokládané neúčinnosti uložení zvláštních opatření za dostačující v souladu s rozhodovací praxí správních soudů.
45. Podle rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu vyslovené v usnesení ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016–38, č. 3559/2017 Sb. NSS, je při zvažování zvláštních opatření namísto zohlednit pobytovou historii žadatele, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění.
46. Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy

však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťováním řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jinými státy Evropské unie, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince (srov. přiměřeně již zmiňované usnesení rozšířeného senátu č. j. 5 Azs 20/2016–38, body 36 a 37). Obdobný přístup je namísto aplikovat i v případě zajištění podle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu, které má zabránit útěku cizince před jeho přemístěním do jiného členského státu Evropské unie.

47. Krajský soud nepřehlédl, že žalovaný v napadeném rozhodnutí blíže nerefletoval (ničím nedoložené) tvrzení žalobce o existenci partnerky, výkonu sportovní činnosti a zajištěné bydlení poprvé vznesené až dne 15. 8. 2024 při seznámení s podklady pro rozhodnutí (některé listinné podklady žalobce doložil až s žalobou). Toto pochybení však s ohledem na výše popsané skutkové okolnosti posuzované věci a ve světle zásady *de minimis non curat praetor* tak, jak ji setrvale aplikuje nejen Nejvyšší správní soud, ale i Ústavní soud (například usnesení ze dne 15. 8. 2018, sp. zn. I. ÚS 2549/18, či nález ze dne 10. 4. 2014, sp. zn. III. ÚS 3725/13), samo o sobě nevede ke zrušení zajištění.
48. Tvrzení žalobce, že si našel po svém příjezdu na území České republiky partnerku, uzavřel s fotbalovým klubem smlouvu o sportovní činnosti a má zde bydlení, nemohou totiž v souzené věci vést k uložení zvláštních opatření, a to s ohledem na výše podrobně popsané dosavadní jednání žalobce, jeho pobytovou historii žalobce a účel zajištění, jímž je zabránění útěku a skrývání se před nuceným přemístěním.
49. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 2. 2016, čj. 5 Azs 16/2016-32, „*zajištění představuje omezení osobní svobody, a jde proto z povahy věci vždy o zásah do rodinného a soukromého života zajišťovaného cizince. Zajištění ovšem neznamená ztrátu kontaktu zajištěného cizince s jeho rodinnými příslušníky, když podle čl. 10 odst. 4 přijímací směrnice je povinností členských států zajistit, aby rodinní příslušníci mohli se žadatelem o mezinárodní ochranu komunikovat a navštěvovat jej v podmínkách, které respektují soukromí.*“
50. Neobstojí ani názor žalobce, že mu v zařízení pro zajištění cizinců nebude poskytnuta vyvážená strava a nebude moci sportovat. Je obecně známo, že zajištěným cizincům je poskytována strava 3x denně (děti kromě toho dostávají i dopolední a odpolední svačiny). Ve spolupráci s nestátními neziskovými jsou pravidelně vydávány základní hygienické prostředky. Zajištěný cizinec má dále možnost si objednat nákup, který správa uprchlických zařízení provede. V případě potřeby mohou cizinci využít sociálních a psychologických služeb. Stejně tak jsou k dispozici i prostory pro cvičení a sportování.
51. Krajský soud v nynější věci shledal odůvodnění napadeného rozhodnutí s přihlédnutím k obsahu spisu za dostačující. Obstojí i při posouzení v testu nezbytnosti a proporcionality. Propuštěním žalobce ze zajištění v případě aplikace zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu není dle názoru krajského soudu předpoklad, že by došlo k přemístění žalobce do Belgického království. Z jednání žalobce plyne vážné nebezpečí útěku, neboť již v minulosti žalobce opakovaně činil kroky, aby se vyhnul přemístění. Z jeho jednání je zjevný úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění, což již v minulosti učinil v jiných členských státech Evropské Unie. Rovněž si za účelem zmatení správních orgánů opakovaně pozměňoval identitu. Na uvedených závěrech nemůže nic výkon sportovní činnosti v České republice (žalobce ostatně sám uvedl, že v minulosti hrál fotbal i ve Švédsku), či přítomnost partnerky na území České republiky (s přihlédnutím k délce pobytu

žalobce na území a skutečnost, že již při příjezdu byla pobytová situace žalobce nejistá) či zajištěné podnájemní bydlení. Z obsahu správního spisu i napadeného rozhodnutí plynou bytelné důvody pro závěr o tom, že v případě žalobce hrozí riziko útěku a zmaření účelu zajištění. V rozsudku č. j. 1 Azs 349/2016-48, Nejvyšší správní soud jednoznačně vyslovil, že „při posouzení účinnosti zvláštních opatření nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. Zvláštní opatření lze proto považovat za účinná, lze-li jimi dosáhnout daného konkrétního účelu zajištění mírnějšími prostředky – bez fyzického zajištění žadatele“ (bod 25).

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

52. Ze všech shora uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
53. Soud nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě, neboť o žalobě rozhodl bez zbytečného odkladu po obstarání podkladů nutných pro rozhodnutí, do 7 pracovních dnů od doručení správního spisu a zároveň ve lhůtě 30 dnů od podání žaloby ve smyslu § 73 odst. 4 s. ř. s., a to tak, že žaloba byla zamítnuta. Případný odkladný účinek přitom působí jen do skončení řízení před soudem. V této situaci by tedy již rozhodování o odkladném účinku žaloby bylo bezpředmětné (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2021 č. j. 1 Azs 95/2021-25).
54. Podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 16. září 2024

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně